

4.4.2025

Maa- ja metsätalousministeriö

VN/24437/2024

Lausunto metsätalouden tulosperusteiset tuet -työryhmän muistiosta

Pyydettyinä lausuntona Metsätalouden tulosperusteiset tuet -työryhmän muistiosta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleinen palaute työryhmän muistiosta

Metsäteollisuus ry toteaa, että nykyisen Metka-kannustinjärjestelmän tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Metsäteollisuus ry katsoo, että aktiivinen metsätalous, luonnontilan parantaminen sekä ilmastotoimet ovat hyvin yhteensovitettavissa. Hyvin kohdennetuilla tulosperusteisilla tuilla voidaan edistää näiden tavoitteiden yhtäaikaista saavuttamista. Tulosperusteisten tukien pilotointi on tärkeää tukijärjestelmien uudistumista ja kehittämistä varten.

Metsäteollisuus ry katsoo, että tulosperusteisten tukien tulee olla kannustavia, selkeitä ja käyttökelpoisia arjen metsätaloudessa. Tukiehtojen ja tukiprosessin tulee olla selkeitä ja sujuvia. Hallinnon näkökulmasta tukien myöntäminen, maksatus ja tarkastaminen eivät saa muodostua raskaaksi tai tehottomaksi.

Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota uusista tukimuodoista syntyviin tieto- ja tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin. Tarvittava metsä- ja luontotieto tulee olla avoimesti toimijoiden saatavilla ja hyödynnettävissä. Uusien tukimuotojen käyttöönotto tarkoittaa myös tietojärjestelmien kehitystyötä, jotta tukien haku sekä hallinnointi on tehokasta ja sujuvaa. Lisäksi tarvitaan osaamisen lisäämistä niin tiedon hyödyntämisen, hakuprosessien kuin luonnonhoidon käytännön toteutuksen osalta. Tulosperusteisten tukien pilotointi tulee vaatimaan resurssointia koko metsäalalta. Pilotoinnin tavoitetaso tulee olla realistinen ja toteuttamiskelpoinen.

Julkisen rahoituksen käytön tulee olla vaikuttavaa, kustannustehokasta ja oikein kohdennettua. Tukien kustannustehokkuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaikkien toimijoiden käyttämät resurssit tulosperusteisten tukien hyödyntämisessä.

Metsäteollisuus ry kiinnittää huomiota myös mahdollisen pilotoinnin tiukkaan aikatauluun. Uusien tukimuotojen käyttöönotto on pitkälinen ja monitahoinen prosessi.

2. Tulosperusteisten tukien ja ympäristöllisten tarjouskilpailujen vahvuudet ja heikkoudet verrattuna perinteiseen tukijärjestelmään, jossa korvataan kustannuksia ja tulonmenetyksiä

4.4.2025

Tarjouskilpailut voivat mahdollistaa kustannustehokkuutta. Kustannustaso voi kuitenkin heilahdella huomattavastikin, jos tarjoajia on vähän ja/tai aikaisempaa tietoa toimenpiteiden kustannustasosta ei ole riittävästi saatavilla. Kilpailutuksen lopputuloksena samasta toimesta on mahdollista saada eri tarjouskilpailukierroksilla erilaiset korvaukset. Lisäksi osa kilpailutukseen osallistuneista tarjouksista tullaan aina hylkäämään, mikä voi heikentää kiinnostusta tarjouksen jättämiseen.

Perusajatus tuen kohdentamisesta toimenpiteen sijaan tulokseen on kannatettava. Kuitenkin tulosperusteisten tukien toimivuutta metsän- ja luonnonhoidon toimissa haastaa tuloksen syntymiseen tarvittava aikajänne sekä tuloksen saavuttamiseen vaikuttavat muut ulkoiset tekijät. Myös lähtötason ja tuloksen mittaaminen voi olla haastavaa ja monitulkintaista. Mikäli tulosperusteisen osan saaminen on hyvin epävarmaa tai ajoittuu pitkälle tulevaisuuteen, voi se heikentää tuen kiinnostavuutta.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja